

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 80th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNE

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

No. 24.

New York, June 16 (Birželio), 1911.

VOL. IV.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the post office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30-th St. New York City.

S. Astramskas Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES.

In the United States..... \$1.00
To Foreign Countries..... \$2.00

All communications should be addressed:

"TEVYNE", 307 W. 30-th St., New York City.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
kas penktadienis.

S. Astramskas, Administratorius.

PRENUMERATA METUI:

Suvienytose Valstijose..... \$1.00
Kitose viešpatystėse..... \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TEVYNE", 307 W. 30-th St., New York City.

S.L.A. sąnarių mokestis.

Susivienijimas L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir \$1000.00 t. y. ant kokios sumos apsaugos (posmertinės) narys yra užsirašęs. Kiekvienas narys turi mokėti į apsaugos fondą menesinę mokestį sulyg jo amžiaus ir laipsnio apsaugos taip:

Amžis	\$150.	\$300.	\$600.	\$1000.
	I	II	III	IV
18—19	.13	.26	.52	.86
19—20	.13	.26	.52	.86
20—21	.13	.27	.53	.88
21—22	.14	.28	.56	.93
22—23	.14	.28	.56	.96
23—24	.15	.30	.60	1.00
24—25	.15	.31	.60	1.02
25—26	.15	.31	.62	1.05
26—27	.16	.32	.65	1.08
27—28	.16	.32	.65	1.08
28—29	.18	.36	.73	1.21
29—30	.18	.36	.73	1.21
30—31	.18	.36	.73	1.24
31—32	.19	.38	.77	1.28
32—33	.20	.40	.81	1.35
33—34	.21	.42	.85	1.41
34—35	.23	.46	.92	1.53
35—36	.24	.48	.97	1.62
36—37	.24	.48	.97	1.62
37—38	.25	.50	1.00	1.68
38—39	.25	.50	1.00	1.69
39—40	.26	.51	1.03	1.72
40—41	.27	.54	1.09	1.82
41—42	.29	.58	1.17	1.95
42—43	.30	.60	1.21	2.05
43—44	.31	.62	1.25	2.15
44—45	.32	.64	1.29	2.25
45—46	.34	.68	1.37	
46—47	.35	.70	1.41	
47—48	.37	.74	1.50	
48—49	.38	.76	1.55	
49—50	.40	.80	1.65	

Prie augščiau minėtų apsaugos mokesčių, kiekvienas narys moka kas mėnuo Susivienijimo išdan po 15c. abelnams reikalams

Visokios blankos, konstitucijos ir mokesčių knygelės yra gaudamos dovanai pas Susivienijimo sekretorių.

Susivienijimo tikslas.

S.L.A. tikslas — sujungti visus lietuvius vienon draugijon, savitelpystės ir apšvietos pakėlimui; steigti knygynus, išleisdinėti mokslinius raštus, skirti dovanas rašytojams už gerų raštų parązymą, duoti pašelpą einantiems augštesnius mokslus.

Susivienijimas gins lietuvius nuo visokių prispaudejų, kurie juos spaudžia politiškai ir išnaudoja pinigaiškai bei puldo juos doriškai ir protiškai. Gaivinimui tautystės, rengs paskaitas, skelbiančias tėvynės meilę, apvaikščios žymius mūsų tėvynainių darbus ir garsius Lietuvos istorijos atsitikimus.

Organizacijos pasekmės.

S.L.A., turedamas nepilnai 10.000 sąnarių, išmoka apšvietos reikalams ir labdarīgiems tikslams kas metas šimtus dolarių. Jei-gu S.L.A. kuopos rastusi kiekvienoje Amerikos veteleje, kur tik yra burelis brolių lietuvių ir kad visi suaugę būtų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę po mirusiam gautu 150, 300, 600 ar 1000 dolarių. Tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvių tautai, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva, kaip lietuviai, amžinai! Kiek tuom t męs galėume pinigų apversti visokiems naudingiems švietimosi ir labdarīgiems tikslams-reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk, gerbiamas skaitytojau, bent valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma visuomenės ir savo naudai per prigulėjimą prie organizacijos Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Todėl tverkime S.L.A. kuopas kur jų dar nėra ir didinkime esančias kuopas, taip kad S.L.A. narių skaičius būtų galimas skaityti ne dešimtimis, šimtais, bet šimtais tūkstančių. Tąsyk ir bus žymios pasekmės S.L.A.

VAIČAIČIO EILES DYKAI

visiems, kurie išsirašys sau nuo T.M.D. sekančias labai naudingas knygas:

1. Žemės istorija; 2. Kaip žmogus gyveno ant žemės; 3. Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje žemės; 4. Geologija; 5. Kaip susitvyrė žmogaus kunas ir 6. Chemija.

Visos šios knygos turi per 700 puslapių ir 121 paveikslą. Jose rasite tokias žinias, be kurių negalima apseiti joks tikrai prasilavinęs žmogus. Apart naudingumo jos atsižymi dar ir tuo, jog yra labai žingeidžiai ir suprantamai parašytos.

Jų negali niekur gauti pigiau, kaip už 1 dol. 25 centus. T.M.D. duoda Jums šitas šešias knygas su daugybe paveikslų tik už vieną dolerį ir dar duoda DOVANAI VAIČAIČIO EILES VERTĖS 50 centų, iš priežasties 10 metųinių sukaktuvių jo mirties: T.M.D. sąnariams viskas tik už 75 centus.

ŠITA PROGA BUS TIK TRUMPAM LAIKUI!

T.M.D. turi neperdaugiausiai šių knygų, todėl skubinkit pasinaudoti. Tuojaus eikit ir parašykite "money order" ant vardo T.M.D. Iždininko A. J. Povilaikos adresu, 804 Bank St., Waterbury, Conn. Šitą "money order" siųskite Jonui Dagiui, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill., pažymėdami laiške, ar prigulit prie T.M.D. ir prie kokios kuopos. Po to tuojaus gausite šitas visas knygas.

Nepamirškite, kad paskui nesigailėtumėt, kaip dabar daugumas gailisi neužsisakę Kudirkos raštams apdaryti.

GAVENIA! NEI BALIŲ, NEI TEATRŲ! GERAS LAIKAS PASISKAITYMUI.

Ar turi T.M.D. ženklelį?

Kodel neturit? Juk tai gražiausias ženklelis tikro aukso, kurį niekam nesarmata prisiegti. Prekiuoja tik vieną dolerį ar vyrams, ar moterims (moterims su sagute). Še, ką rašo apie šitą ženklelį p. R. J.: "Ženklelį gavau, ačiu T.M.D. už jų įvedimą, — tai tikras papuošimas etc." Siųskite "money order" tokiu pat būdu, kaip augščiau nurodyta prie T.M.D. knygų.

Tver ant naujas kuopas, ar prisirašant naujiems sąnariams reik būtinai reikalauti T.M.D. ženklelių.

Reikalaukit pas kuopų viršininkus, arba rašykite Centru.

Kas jus gali pažinti be ženklelio, ar esate T.M.D. namų apšvietes platintoju? Platinkite šitą naudingą daugiją! Tą privalo daryt kožnas geras lietuvis savo tėvynės mylėtojas.

NAMINĖ MOKYKLA

- GRAMATIKA (anglų kalbos mokintis be mokinio apdaryta) \$1.00
- VAIKŲ DRAUGAS (arba kaip mokintis skaityti ir casyt be mokinio) 15c.
- ARITMETIKA (mokintis roktudų be mokinio su paveikslais apdaryta) 35c.
- NAUJAS BUDAS mokintis rašyt be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Išsiuntinėjimo prekystė

Visokių tavorų, auksinių ir t. t. Reikalauk katalogo įdėdamas markę už 2 centu.

J. N. Šimkus

4543 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULATIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.

495 Broadway,
So. Boston, Mass.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS
SALIUNAS

Užlaiko šaltą alų, gardžią arielką, kvepančius turkiškus cigarus, ir inportuotus gėrymus. Čia atsilankę lietuviai ras mandagius patarnavimus ir gaus rodą dykai. Atsilankykite pas:

Cezara Vaszkeliavicziu,
124 Millbury St., Worcester, Mass.

R. H. Morgan

Išdirbėjų bendrovė
ženklai, kepurės, šarpos, vėliavos, antspaudos (pečėtys) ir tt. Reikalaukite katalogo su prekėmis.

13 N. Main St.,

SHENANDOAH, Pa

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siūnciu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms, iš tolesnių miestų meldžiu atsiskaityti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metu** dubultavi dangteliai-viršai, puikiai išpaustyti. **Absolutiszka! tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. **Gwarantuotas ant 20 metu.** Ypatinga dovana: mes pasiūsime tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. \$8.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, nemokekite nei vleno cento. Atminkite, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00. pirkdami nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabaliuku už **DYKA** prie kiekvieno laikrodžio. **Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.**

Per "Aušrą" galima užsisakyti knygas ir laikraščius.

Per "Aušros" Dr-ją galima užsisakyti laikraščius ir knygas išleistas lietuvių kalboje Amerikoje ir Lietuvoje. Kaina ta pati, ką ir pas kitus agentus, bet pelnas iš agentūros bus sunaudotas žmonių švietimo reikalams, todėl tas darbas vertas parėmimo. (19)

Adresas: "Aušra" 3149 S. Halsted st., Chicago, Ill.

IŠ S.L.A. XXVI Seimo.

Baltimore, Md. berželio 5 d. seimas prasidėjo didelėmis iškilmėmis, kurias surengė vietiniai lietuviai pasitikimui delegatų. Nors diena buvo lietinga ir ūkanota, tačiau ji parodą susirinko apie 900 lietuvių. Čia buvo ir visi suvažiavusieji svečiai. Dar nuo 8 val. išryto žmonės būriais pradėjo rinktis į paskirtas vietas. Paroda prasidėjo nuo Holyday gatvės ir traukė į West End Parką, kur buvo piknikas. Ėjo keturios divizijos: 1) Varpas, paskui jį jojo raita policija ir maršalkos, o po jų draugystės Šv. Jurgio ir Šv. Kazimiero, taipgi keletas karietų su delegatais. 2) Uncle Sam, parėdyta Amerikos emblema, vaikiškai nešė amerikonišką vėliavą, o potam ėjo draugystės: Šv. Jono ir N. Koperniko, ant galo D. L. K. Keistučio. 3) Maršalka, lietuvių raitelių gvardija, draugystės Dr. V. Kudirkos ir Simono Daukanto, taipgi teatrališkas vežimas, paskui scena ir sostas D. L. K. Mindaugio; ant galo draugystės Mindaugio ir Lietuvos Balandžių Amerikoje. 4) Kriaučių ir prosytojų unija, ir ant galo karietose įžymesni lietuviai. Parodoje dalyvavo apie 12 vietinių draugijų. Karietų važiavo 53 ir vienas automobilis. Pikniko darže pribuvo ir Marylando gubernatorius, buvo laikytos prakalbos, kalbėjo gubernatorius, miesto advokatas, p. Mikolainis, p. Damijonaitis ir kiti. Piknikas užsibai-gė dailum pasilinksminimu.

Seimas prasidėjo 6 d. berželio išryto. S.L.A. prezidentas, p. Damijonaitis apreiškė, kad jis seimo nevesiās, todėl patarė išsirinkti vedėjus. Slaptu nominavimu ir balsavimu išrinkta šie vedėjai: pirmsėdžiu V. Balčiūnas iš Shenandoah, Pa., padėjėju S. Gegužis iš Shenandoah, Pa. Sekretoriai: pirmas V. K. Račkauskas, antras J. Byla iš Shenandoah, Pa. Skaitymo laiškų komisijon: Jurgis Trečiokas ir P. Mikolainis. Presos komisijon: V. Daukšis, V. Ambrozevičius ir J. Gaigalas.

Išrinktus vedėjus prezidentas Damijonaitis pakvietė užimti vietas ir prasidėjo seimo darbai. Po pietų atidarius antrą sesiją peršaukti delegatai, kurių išpradžių pasirodė tik 58, paskui prisidėjo dar keli, ir priėmus dar tris, kurie buvo atvažiavę su mandatais nuo kuopų, kurios nebuvo pridavę centro sekretoriui mandatų nuorašo, pasidarė iš viso 65 delegatai, imant ir centro valdybą.

Perskaityta pereitojo seimo protokolas, kuris buvo nei priimtas nei atmestas. Skaitytas prezidento, p. M. J. Damijonaičio raportas, kuris buvo panašus į pasiteisinimus. Raportas atidėtas kitai sesijai.

Antroje sesijoje dar du nauji delegatai priimta, taigi pasidaro delegatų 67. Nutarta, kad delegatai viename klausime nekalbėtų ilgiaus penkių minučių. Paimta vėl svarstyti prezidento raportas; buvo daug užsipuolimų ant prezidento už spendavimo narių. Prezidentas teisinosi. Vienok nieko negelbėjo. Po ilgų ginčų raportas leista per balsus: 20 balsavo, kad priimt, o 36 kad atmest. Tapo atmestas. Skaitytas

trūmpas centro sekretoriaus raportas, kuris tapo priimtas. Centro išdininko ir kasos globėjų raportas irgi priimtas. Centro advokato Lopatos raportas buvo prisiūstas angliškoje kalboj, kuris nutarta išversti į lietuvišką ir patalpinti "Tėvynėje".

Galiaus parėjo Literatiško Komiteto raportas. Tarp ko kito, L. K. paaiškino dėlko buvo atstatytas nuo "Tėvynės" rėdymo p. Vidikas, nes jis visu savo darbo laiku nieko neprisidėjęs prie S.L.A. pagerinimo, bet kartais net stačiai kenkė, ypač kaip tie prieš atstatymą patalpinti Žagaro feljetonai ir kiti tam panašūs. Čionai pasirodė ant seimo ir p. Vidikas, kuriam seimas davė balsą pasiaaiškinti. Vidikas pasiaaiškino taip, kad jis nieko blogo dėl S.L.A. nemanęs, o Žagaro feljetonus talpinęs dėlto, kad jie anot jo suteikią medžiagą "lengvatikiams protauti". Po ilgų pasikalbėjimų, Lit. Komiteto raportas buvo priimtas. Raporte L. K. dar pamini apie rengiamą išleisti S.L.A. istoriją. Tą veikalėlį perdavę p. Laukiui, kuris apsiėmęs surėdyti jį iš literatiškos pusės.

Skaityti laiskai su linkėjimais, kuriuose buvo indėta aukų, taipgi laiškėlis nuo Šventakuprių Partijos iš Brooklyno, prisiūstas su \$6 aukų. Šventakupriai visus prajuokino savo sumanymu, kad jeigu kurie ant seimo bus nusidėję, tai kad seimas atsiųstų juos šventakupriams ant rekolekcijų.

Ketvirtoje sesijoje buvo išklaustyas raportas emigrantų komisijos. Jos narys p. A. Kundrotas pasakė žodžiu, o p. V. Ambrozevičius perskaitė iš rašto. Pasirodo, jog šiemet komisija išėmė iš emigracijos įstai-gų apie 500 suvirš žmonių. V. Ambrozevičius įnešė, kad S.L.A. paaukuotų iš savo išdo bent \$500 ant imigracijos reikalų, ir kad pasiliktum prisidėję prie slovakų įstaigos. Tas atidėta ant kitų posėdžių, o komisijos raportas priimtas.

Galiaus paimta apsvarstymui suspenduotųjų narių klausimas. Ginčai buvo labai karšti. Prezidentas Damijonaitis prirodinėjo, kad jie peržengė konstituciją dalyvaudami konferencijose, o jie prirodinėjo, kad jie dalyvavo ne pats per save, bet siūsti kuopų; jeigu spenduot, tai reikia spenduot kuopas, o ne pavienius. Buvo perskaityta daug dokumentų apie šaukiamas kuopų konferencijas, dar daugiau dokumentų žadėjo prez. p. Damijonaitis paroddyti, bet dėl laiko vėlumos nutarta atidėti ant rytojaus.

Berželio 8 d. sesijoje 5-oj atnaujinta suspenduotųjų klausimas ir po nemažų ir karštų ginčų, nutarta suspenduotuosius paliuosuoti nuo tos bausmės ir kurie čia randasi delegatais, tai juos priimti. Tokiu būdu tapo priimti p. J. Neviackas ir J. Raulinaitis, ir taipgi paliuosuotas nuo bausmės p. J. T. Kazlauskas iš New Haven. Kad jie kalti balsavo 11, o kad nekalti — 54 balsai.

Po 10 minučių pertraukos sesijoje pribuvo ir vice prezidentas Živatkauskas, kuriam prezidentas Damijonaitis prisegė delegato ženklelį.

Priimta raportas kningų peržiūrėtojų, nors p. Mikolainis, komisijos narys pasakė, kad prie tokios kningų vedimo sistemos negalima aiškiai susekti iš-

leidimų ir inplaukimų smulkmenose. Pasirodė iš raporto tas, kad prie "Tėvynės" leidimo šiemet pridėta \$1200 iš S.L.A. išdo.

Skaitytas "T." administratoriaus raportas. Pasirodė nelabai aiškum ir vietomis nesutiko su peržiūrėjimo komisijos raportu; todėl didžiama balsų šis raportas tapo nepriimtas.

Pereita prie knygiaus raporto. Išklausius pasirodė, kad ir šis raportas nepilnas. Todėl nutarta pasiųsti atgal p. Astramskui, ir pareikalauti, kad pagarsintų "Tėvynėje" pilną apyskaitą parduotų ir dar esančių knygų.

Skaityta laiška su linkėjimais, ant kurių delegatai padėkavojo rarkų plojimu.

Sesija V užsibaigė ant pietų 12 val.

Toliaus S.L.A. seimo padaryta šie, žemiaus se kanti nutarimai:

"Tėvynė" organas pasiliks leidžiamas iš savos spaustuvės. Išrinkta komisija iš šių: Račkausko, Pūko, Neviacko, Račiutės ir Mikolainio, kuri sustatė apyskaitas, kokiomis sąlygomis geriausiai organas leisti. Apie tai bus plačiau protokole, kuris tilps "Tėvynėje". Laikraščio formatas bus kiek pakeistas į didesnę išvaizdą.

Organas bus imamas tik vieno nario šeimynoje.

Administratoriaus vieta nutarta panaikinti. Visus administracijos reikalus ves centro sekretorius su pagalba vieno zeceriaus kaip ir prižiūrėtojo, kuris turi būti pilnai apsipažinęs su techniškuoju spaudos darbu.

Redaktorium išrinktas p. V. K. Račkauskas.

F. J. Bagočius per laišką mėgino įsiprašyti, kad jį priimtų atgal į S.L.A. Kitaip net teismu grasino. Bet seimas šito dalyko nei nesvarstė.

Centro valdyba, kuri buvo išrinkta visuotinu balsavimu, tapo seimo užtvirtinta: prezidentu p. F. Živatkauskas; vice-prez. S. Žalnieraitis; sekretorium A. B. Strimaitis; kasos globėjais: T. Paukštis ir V. Birštonas. Daktaru J. T. Baltrušaitienė. Advokatus paims centro valdyba, kai bus reikalas.

Pašalpos skyrius kuopose tapo priimtas, bet jį įves sau tos kuopos, kurios norės. Tam tikslui pavesta S.L.A. stovio komisijai išdirbti projektą ir taisykles. Komisijon inėjo: pp. A. Zolinas ir Bendoraitis.

Kasieriui nutarta mokėti po \$50 mėnesiui algos, bet piningų jis neturi pas save laikyti daugiau, kaip surinktuosius per 3 mėnesius.

Tautiškiųjų centų susirinkta \$384,13. Iš jų paskirstyta sekančiai: "Aušrai" \$75, "Paramai" \$50, Kankiniams \$100, Vištaliui \$60, Vadovėlių Konkursui \$50, Ateivių reikalams \$49,13.

Emigrantų komisijon išrinkta p. V. Ambrozevičius.

Finansų komisijon inėjo: pp. Beržinskas ir Kazakevičius.

Apšvietos komisija: Dr. J. Šliupas ir V. Jokubynas.

Literatiškas Komitetas: p. Šernas, Mikolainis ir Dr. Šliupas.

Seimas užsibaigė 10 d. berželio, 6 val. vakare. Sekantis seimas atsibus Brooklyne, N. Y.

Žodis apie konstituciją.

Anais metais, — dar visai netolimais metais — Lietuvoje pasirodė nedidelė lietuviška brošurėlė, po vardu "Apie konstituciją". Šita nedidelė kningelytė, kaip ir reikėjo tikėtis, rusų valdžios tuojaus buvo indėta į listą pačių pavojingiausių raštų. Konstitucija minėti buvo uždrausta. Patsai žodis "konstitucija" vaikščiojo iš lūpų į lūpas pašnabzdomis. Žmonės žodį "konstitucija" vargiai ir suprato. Žinojo bent tiek tik, kad yra tokios šalys, kurios turi konstituciją ir pagal jos save valdosi. Sukruto prastų Lietuvos žmonelių jausmai, sukilo gėsavimai ir lūkuriamai: kada tai mes turėsime konstituciją, kada tai ir mes valdysimės "pagal konstitucijos", o ne būsim valdomi savavaldiškos rusų administracijos...

Tuom pat laiku lietuviai pradėjo emigruoti didesniais būriais į Ameriką, kur atrada sau liuosėsnes gyvenimo sąlygas, po Amerikos konstitucijiniu rėdu. Čia jie tai ir suprato, kas tai yra konstitucija. Suprato, jog konstitucija suteikia gyventojams-liaudžiai liuosybę ir pritinkamą gyvenimo tvarką. Kada Lietuvoje mūsų vietaučiai da ir po šiai dienai mažai nežino, kas tai yra konstitucija, tebelaukia tos valandos kada galės po konstitucija gyventi,—čionai mūsų atkeliavusieji broliai pilnai naudojami konstitucijos teisėmis nevien šito krašto politikoje ir kasdieniniame gyvenime, bet dar įvairiausiose savo draugijose, kurių kiekviena turi pasidariusi savo konstituciją ir šventai ją pildo. Konstitucija kaip viešpatystėje, taip ir draugijose prilaiko tvarką. Ji yra žymė žmonių kulturingumo. Juk neveltui tūkstančius metų ant svieto žmonės konstitucijos neturėjo, ilgus amžius tautos ir valstybės blaškėsi iš vienu tyraņu valdžios į kitų. Milijonai gyvasčių krito, kraujo upės šią žemę per ilgąs gadynes nuvilgė, iki atėjo *konstitucijos amžius*. Brangia kaina žmonija nusipirko sau konstituciją! Užtai kiekviena šalis ir draugija savo konstituciją labai brangina. Laikosi jos, nors ji būtų ir nelabai atsakanti, ir tik tada ją permaino, kada prisieina nebeišvengtinas reikalas. Iš visų kultūrinių valstijų dar beveik nevienu šalis ant svieto savo konstitucijos nepermainė. Pasikakina tik priedais ir mažais pataisymais. Nes naujos konstitucijos priėmimas reiškia tokį didelį perversmą, kaip revoliucija. Jisai atsuktų visos valstybės kelius į kitą pusę, ir staigus padrebėjimas didelių masų žmonių, perkeitimas jų įstai-gų, petvėrimas jų papročių—padarytų visai liaudžiai nemažesnę nelaimę, kaip ir kruvina revoliucija. Todėl labai išmintingas yra būdas konstitucijas ilgai valstybėje užlaikyti tas-pačias, tik papildyti jas priedais, sulyg naujų gadyinės reikalavimų. Tos-pačios nuomonės laikosi Amerikoje ir Europoje didžiausios ir seniausios draugijos: labdarių, masonų, raitelių.

Dabar, po tos trumputės įžangos, pažvelgkime

taip-jau trumpai į lietuvių vartojamas konstitucijas. Čia randame didelį skirtumą. Kaip mūsų broliai tėvynėje su šventu įsitikinimu laukia konstitucijinio rėdo politikoje ir draugijose, taip čianyksičiai mūsų viengėniai konstitucijos augštybę nugyvendino iki lupatos vertumo. Rods mažesnėse draugijose tebesilaiko kartais po 20 metų savo konstitucijų su didžiausiu pagerbimu, tik pridurdami reikalingus priedus arba išmesdami pasenusius paragrafus (pav. priverstiną išpažintį, užpirkimus mišiu, etc.), bet užtai mūsų didžiausiose organizacijose konstitucijos šventumas nu puolė, kas parodo, jog mūsų vientaučiai dar žemai stovi civiliniame, historiškame ir pilietiškame supratime. Nei pas vieną iš Amerikoje gyvenančių tautų šito nerasime, jei bent tik pas lenkus, nuo kurių, anot velionio F. Vaičiūčio "paėmėm madą prakeiktą" vaidytis ir lošti gaidišką politiką... Mums rodos, kad tokis konstitucijos negerbimas pas mus prasidėjo nuo to laiko, kada Amerikos tūli įsibėgėję galybėn kapitalistai ir jų tarnai, nesykį viešai sušukdavo: "peklon su konstitucija!"—historiškas sušukimas buvo garsus tyrano, generolo Bell. Betvarkiams ir matantiems galybę tiktai karabine ir palošiuje, konstitucija yra neapkenčiamu suvaržymu jų sauvalės. Bet užtai Amerikos liaudis ir laikraštija tokius nedorus šauksmus visuomet sutremdavo ir sutremia. Gaila, kad mūsų vientaučiai labai mažai teskaito iš amerikony gerosios spaudos ir nepasimokina iš jų, kaip reikia gerbti konstitucija!

Didžiausį triukmą padarė pastaraisiais metais Suvienijimo Lietuvių Amerikoje konstitucija. Keletui ar keliolikai mūsų visuomenės vadovų pasirodė, jog senoji konstitucija nebe gera. Kas joje negero, nebuvo aiškiai parodyta. Chicagos seimas galutinai sutinka priimti naują konstituciją, kuri buvo pavesta keliems vyrukams sutaisyti; tie sutaiso ir seimas priima. Toks greitas naujos konstitucijos priėmimas tuojaus ir parodė, kokia didelė klaida pasidaro didelėje organizacijoje, jeigu taip lengvai žiūrima į tokios svarbos dalyką, koku yra konstitucija—didelis istoriškas dokumentas. Ir čionai mes negalime peikti tos naujos konstitucijos sutaisytojus, kaip tą daugelis darė ir daro, bet tik konstantuojame faktą, kaip mūsų visuomenėje yra palaida nuomonė apie konstitucijos svarbą. Jeigu mūsų seimai ir kuopos tos konstitucijos butų nepriėmę iškart, tai butų pasirodę tvirtais ir sąmoningais piliečiais. Bet kada atmetė senąją konstituciją — prie kurios S.L.A. išaugo į 10,000 sąnarių organizaciją — ir priėmė naują su mažu svarstymu, tai parodė, kad nekoki supratimą dar mes teturime apie konstitucijos svarbą. Toliaus dar labiau apsireiškė tas mūsų organizacijos nesubrendimas, kada vos tapo naujoji konstitucija priimta, tuojaus už savaitės pradėta prieš ją protestuoti. Ir jeigu butų protestavusi mažuma S.L.A. sąnarių, tai saktum, kad tai nenuoramų darbas. Bet dabar pasirodo veik didelė didžiūma, kuri nauja konstitucija neužganėdinta! Klausimas: kur buvo visi S. L. A. sąnariai, kada jiems buvo paleista naujoji konstitucija

referendumu nubalsuoti? . Nunai rezultate turime, kad reikės naują komisiją rinkti, naują konstituciją aisyti, naujam perbalsavimui leisti. O per tų metų ar daugiau laiko organizacija svyruos tarp dangaus ir žemės pakabinta, nežinodama kurios konstitucijos laikytis: ar senosios, ar naujosios, ar tos, kuri dar nesutaisyta.

O kas gali žinoti, ar kita nauja konstitucija visiems patiks?.. Pasekmės tokio mūsų lengvo supratimo apie konstituciją jau davėsi skaudžiai atjauti pereiniais metais. Trečia dalis sąnarių atpuolė. Kokios bus ateinančiu metu, dar nežinome. Nenorime būti tamsios dvasios pranašais, bet istoriškas patyrimas verčia manyti, kad dėlei lengvo keitimo konstitucijų mūsų organizaciją dar purtys spazmai ir toliaus, jeigu greitu laiku neatsiras didelės dvasios ir energijos vyrai, kurie nesugrąžis S. L. A. į pirmąją konstituciją, šiaip-taip sutaikant laikiną organizacijos tvarką su Amerikos įstatymais.

(Senoji konstitucija—pridursime—yra gera iš visų pusių. Ji gera dėlto, kad labai aiški. Gal yra trukumai k. v. apie visuotiną balsavimą ir surėdymą finansinės tvarkos, kuri privalo išpildyti šios šalies įstatymų formas. Tai ir viskas. Mokesčių skalę ir susišelpimo skyrius reiktų dar nejudinti iš senosios tvarkos. Tas galima butų laipsniškai, per keletą metų, indėti konstitucijon priedais, kada bus gauta šio-kie-tokie patyrimai.)

Ką mūsų seimas šiemet padarys su konstitucijos klausimu, dar šiuos žodžius rašant nebuvo žinoma. Girdėtis, jog kas ten (bene p. Račkauskas) nusivežė į seimą konstituciją gatavai parašytą,—tik priimt, referendumu nubalsuot ir užsibaigtų. Tačiau mes nenorėtum save tikrinti, kad ir šitoji konstitucija įstengs įvesti į S.L.A. tvarką, jeigu ji (konstitucija) bus radikališkai kitokia, negu buvo pati pirmoji. Būna kartais tokie genijai, kad parašo kokiai valstybei konstituciją ir ji pasilieka milijonams žmonių įstatymu. Bet pas mus ir abelnai demokratijos laikuose dar neužtenka gabumo parašyt skirsnius ir paragrafus, jei nebus prisitaikoma prie įsigyvenusių tradicijų ir formų, jei bus laužoma viskas, kas nuo seno yra įsigyvenę. Dabartinė konstitucija irgi dėlto sutiko sau priešingą audrą vien dėlto, kad jos sustatytojai neatsižvelgė į mūsų žmonių papročius, griežtai norėjo pertraukti santikius su senąja tvarka ir padavė tik progą žmonėms žiūrėti į konstituciją, kaip į išvartomą rankovę.

Ne viskas yra bloga, kas sena, ir neviskas yra gera, kas nauja. Tas yra gera, kas jau gyvenime rasta pakenčiamai praktišku. Šito reikia neatmesti, bet prie jo lipdyt trupinėlis po trupinėliui naujų ir gerų patyrimų.

A. B.

Iš New Haveno lietuvių istorijos.

1904 mete tapo sutvertas Lietuvių Amerikos Ūkė-sų Klubas. Šito klubo sumanytojais ir tvėrėjais buvo: p. J. Galinis ir p. K. Blažaitis. Šis pastarasis

daugiausiai tame darbavosi, gyvu žodžiu ir raštu, plakatais skelbė, žodžiu sakant — kiek tik galėjo, platinė pilietybę sąmonę tarp lietuvių. Jo triūsas nenuėjo veltui, nes aulinkui į klubą prisidėjo nemažas pluoštas narių. Patsai klubas irgi nenuilstančiai ir rūpestingai darbavosi. 1905 m. klubas išsirūpino lietuviškų knygų į viešąjį knygyną. 1908 m. antru kartu, daugiau mokslinių knygų dagavo. Pasidėkvojant klubo rūpesniui šiandien New Haven'o lietuviai turi užtektinai lietuviškų knygų pasiskaityti.

1905 m. susitvėrė T.M.D. kuopelė; sumanytoju ir tvėrėju buvo p. J. Butkus, rods buvo ir pirmiau čionai keliatas pavienių T.M.D. sąnarių. Tais pačiais metais susitvėrė ir laisvamanių kuopa. Bet, kaip ji dabar gyvuoja, tai neturiu aiškių darodymų. — ale visgi dar gyvuoja ir nėra mirus.

1905 m. tarpe New Haven'o lietuvių pasklido naujas negirdėtas paskalas, nes tuose metuose J. T. Kazlauskos moteris mirė; tai buvo jo pirmoji moteris, kuriai jis ant laidotuvių pasamdė muzikę (band) ir laidojo su muzike, kaip ir kokį kareivį. Tai padarė New Haven'o žmonėms, kaip sako anglai, "devynių dienų stebuklą".

1906 m. susitvėrė lietuvių benas ir karštai griebėsi už muzikališkų instrumentų; vyrukai buvo gabūs, todėl trumpam laike prasilavino puikiai grajit. Lietuviams per pasilinksminimus neberekėjo jieškoti kitataučių. Bet gyvenimo sąlygos kaip kuriuos išblaškė į kitas vietas, ir prisiejo benui pakrikti. Nors likusieji ir stengėsi iš naujo atgaivinti, ale negalėjo užpildyti tuščias vietas ir galutinai turėjo pakrikti lietuvių benas.

1906 m. atsirado socialistų kuopa, ir kaip tik po atsiradimo kuopos radosi ir karštų agitatorių; karščiausiu buvo J. T. Kazlauskas, kuris ne vieną kartą viešuose susirinkimuose su kumščia pats save į krutinę mušėsi, sakydamas: "Aš esu socialistu, būsiu juomi ir mirsiu socialistu ir privalote jūs visi būti socialistais". Būdavo nusiduoda didelio mokslo esąs, tankiai šnekėdavo apie kitas planetas: Marsą ir t.t. Vėliaus socialistų kuopa pradėjo pulti žemyn, o 1910 m. ir visai mirė.

1907 m. įsikūnijo lietuviška vakarinė mokykla. Mokytojais buvo p. P. Butkus, p. T. Levkevičius ir p. V. Paseckas. p. P. Butkus išguldė augštesnio mokslo lekcijas, p. T. L. pradinio mokslo lekcijas teikė, o p. V. P. davė pradinį angliškiosios mokslą. 1908 m. p. O. J. Juozunienė išgavo iš miesto nors mažą apmokėjimą dėl mokytojaus. Mokytojūm vėl buvo p. V. Paseckas, bet kaip pasigirdo, kad mokytojas gauna pamokėti, tai veikiai atsirado užvydėtojų; pradėjo niekinti mokytoją, drausti mokinius, kad neitų mokytis ir t.t. Išgirdęs p. V. P., kad taip jį niekina, ir patsai paliovė mokinę. Tos žiemos mokiniai pasiliko be mokytojų. Didžiausiu priešū buvo p. Kazlauskas. 1909 m. vėl buvo pradėję mokyklą; mokytojūm buvo p. M. Vokietaitis; bet priešai ir vėl skersai kelią stjo; mokykla nei šiaip nei taip užsibaigė, ir potam daugiaus nebeatgijo, likosi viskas be pasekmės.

1908 m. susitvėrė lietuviška parapija. Iš sykio kilo augštyn, darbavosi visi, kas gyvas, rinko pinigų statymui bažnyčios, tik jų niekas nedavė; paskiaus parapija aptyko ir dabar kaip ir nebeslenka tolyn.

1908 m. užgimė moterų dr-stė, vardu Lietuvaičių Apšvietos dr-stė. Sumanytojomis ir gimdytojomis buvo p. O. Jasinskienė ir p. M. Paukščiutė. Draugija gyvuoja vidutiniškai; sąnarės visos sutikime darbuojasi.

1909 m. p. M. Paukščiutė nusikirpo plaukus ir persirengusi į vyrišką ypatą nusinešdino į Bostoną; tenai apsistojo pas lietuvius ir prisitaikius paglemžė kiek-ko; paglemžus vėl persirengė į moterišką ir pagrįžo atgal į Hew Haven'ą. Bet ant nelaimės nuskriaustasis atsivijo ir suėmė; suėmęs išgabeno atgal į Bostoną. Rods, p. Kazlauskas merginą šiaip taip išgelbėjo; bet tas visas atsitikimas užtraukė biskį šešelio ant New Haven'o lietuvių, užgimė daug visokių pasimėgdžiojimų. Apie tą, berods, jau nuskambėjo ir visuose lietuviškuose laikraščiuose.

1910 m. susitvėrė Lietuvių Republikonų Keistučio Klubas; sutvertojais bene tik buvo p. S. Savickas ir p. J. Ulonas; į šitą klubą sparčiai priplaukė didelis skaitlius sąnarių, nes čia nėra reikalaujama pilietyškų poperių; tai visi iš visų pusių kas gyvas rašėsi į tą klubą. —

Iš šios istorijos matome, kad New Haven'o lietuviai tris kartus savo vardui gavo nukentėt: su areštavimu Šv. Franciškaus draugystės baliaus, nusikirpimu merginos plaukų ir persirengimu į vyriškį ir areštavimu, inkandimu 142 S.L.A. kuopos.

1910 m. dar pasisekė sutverti S.L.R.K.A. kuopą. Jos sutvėrėju buvo p. J. T. Kazlauskas; per jo pasidarbavimą tapo sutverta kuopa iš kelių sąnarių. Bet daugelis rimtesnių žmonių ir čionai p. Kazlauskui nesimpatizavo, todėl iš čia prasišalino ir sutvėrė kitą S.L.R.K.A. kuopą; ir tie nariai, kurie buvo pristoję prie pirmosios kuopos, paskiaus pristoję prie pastarosios, o p. K. paliko vienas kaip pirštas. Nes tie žmonės žinojo, kaip jis linki dėl S.L.A., gal todėl nenori, kad jis tą patį linkėtų ir dėl S.L.R.K.A.

1911 m. socialistų kuopa iš numirusių atsikėlė. Ant kuopos prisikėlimo buvo susirinkę visi senieji kuopos sąnariai; kuopelė prisikeldama visus savo senus palaikytojus linksmai pasveikino, o p. Kazlauskui ir čia prisiejo svetainę apleisti; nuo to laiko p. K. turi rūsčią širdį ir ant socialistų.

Dabar New Haven'e iš draugijų geriausiai stovi Šv. Franciškaus; o Vytauto draugystė tankiai nukenčia per savo netikusius vadus; kaip kuriems savo nariams neatiduoda prigulinių pašalpos, o potam prisieina baidyties teismais; ir taip visas jos gyvenimas yra bailus, kaip zuikio. O 142 S.L.A. kuopos priešai dar vis rankoj laiko grabnyčią ir kodylą, laukia kada mirs ir taikosi užžiebtį žvakę... O kitos visos gyvuoja iki šiam laikui gana gerai. —

Ar nebūtų laikas ir visų kolonijų lietuviams parasyti šiek-tiek iš savo istorijos? Labai tai būtų gerai.

J. F. Juozunas.

Meldžiame, kad kuopos ir pavieniai nariai visus raštus S.L.A. reikaluose siųstų Susivienijimo Prezidentui: M. J. Damijonaitis, 812 33-rd St., Chicago, Ill.

S.L.A. mirusių narių, kurių posmertinės išmokėtos balandžio ir gegužės mėnesiuose 1911 m.

Atskaita

Centro No.	Vardai ir pravardės.	Am-zis.	Kada mirė.	Kur mirė.	Narys kuopos	Kada įstojo į S.L.A.	Priežastis mirties.	Kiek apsaugos.	Kam išmokėta.
6160	Antanas Grincevičius	27	Sausio 18, 1911	Georgetown, Ill.	29	Spalio 27, 1905	Crushed by fall of rock	150	Jo pačiai Leosei Grincevičienei
849	Jieva Arnauskienė	28	Balandžio 9, 1911	Waterbury, Conn.	11	Balandyje 1902	Pyæmia	150	Jos vyrui Petru Arnauskui
293	Adornas Adžgauskas	47	Vasario 19, 1911	Plymouth, Pa.	6	Sausyje 1895	Eufyema	150	Jo pačiai Marcel Adžgauskienei
10529	Marcelė Pežienė	25	Balandžio 22, 1911	N. Braddock, Pa.	152	Spalio 29, 1907	Pulmonary Tuberculosis	150	Jos vyrui Jonui Pežai
8891	Viktoras Labanauskas	37	Balandžio 22, 1911	So. Omaha, Neb.	87	Vasario 15, 1907	Heart failur	150	Jo pačiai Antan. Labanauskienei
13671	Juozas Rutkus	45	Balandžio 28, 1911	Chicago Heights, Ill.	131	Baland. 22, 1909	Pulmonary Tuberculosis	150	Jo pačiai Agotai Rutkienei
2799	Petras Kurtnaitis	36	Balandžio 16, 1911	So. Boston, Mass.	33	Sausyje 1902	Pulmonary Tuberculosis	150	Jo pačiai Onai Kurtnaitienei
14488	Simas Kunca	35	Gegužio 13, 1911	Meriden, Conn.	Pav.	Liepos 28, 1909	Pulmonary Tuberculosis	150	Jo broliui Poviliui Kuncai
2944	Pranas Jasaitis	50	Gegužio 2, 1911	Spring Valley, Ill.	46	Sausio 28, 1904	Chronic Asthma	150	Jo pačiai Zofijai Jasaitienei
8916	Vincas Dabševičius	44	Balandžio 13, 1911	Chicago Heights, Ill.	44	Vasario 26, 1907	Carcinoma of stomach	150	Jo pačiai Olesei Dabševičienei
16918	Ona Azukas	27	Kovo 19, 1911	Chicago, Ill.	248	Liepos 26, 1910	Cardiac Dilatation	150	Jos vyrui Laurynui Azukui
8091	Pranas Paulionis	52	Gegužio 13, 1911	Shenandoah, Pa.	23	Spalio 30, 1906	Miners Asthma	150	Jo pačiai Onai Paulionienei

Labu \$1,800

J. Zemantauskas,

S.L.A. sekretorius.

Prie tvarkos.

S.L.A. kuopos ir delegatai guodėsi seimui ant betvarkės "Tėvynės" administracijai, jog nariai negauna "Tėvynės", o ne nariai gauna per ilgą laiką. Kad taip ilgiaus nebutų pačios kuopos ir nariai privalo ir turi pirmiausiai įvesti tvarką pas save, paduodant savo tikrus adresus kuopų sekretoriams, kurie įrašys savo knygoje ir paduos tuos adresus Susiv. sekretoriui, kuris pažymės visus pilnus narius, turinčius teisę gauti "Tėvynę" ir užlaikys juos savo priežiūroje, taip kad visi gautų "Tėvynę" reguliariškai. Permainant adresus visados duokime žinę savo kuopos sekretoriui ir Susiv. sekretoriui, idant permainytų adresą, idant gautumėm "Tėvynę" be pertraukimo.

Daugelis narių nepaduoda savo tikrų adresų kuopų sekretoriams kaip ir "Tėvynės" administracijai ir ilgiaus lai taip nebuna. Mes mokam pinigų ir turime gauti "Tėvynę", bet ne kitaip, kaip paduodami savo tikrus adresus, laikydamiesi tikros tvarkos.

Delegatus.

Iš Lietuvos.

Vilniaus universitetas. Komisija besirūpinanti liaudies apšvietimu nagrinėjo savo posėdyje balandžio 29 d. sumanymą apie atidengimą Vilniuje augštesnėsios mokyklos. Komisijos pirmininkas Sobolevas atkartojo trumpais žodžiais to sumanymo istoriją ir pabrėžė, kad dagi visi augštieji valdininkai pripažįsta tokios mokyklos Vilniuje reikalingumą. Komisijos uždavinys yra todėl šiandien išdirbti pamatuotą Vilniaus universiteto reikalavimą, — universiteto su agronomijos mokslų skyriumi, kaip jau buvo 1908 m. nuspręsta šešių gub. išrinktų atstovų, kurie tokį reikalavimą intėikė ministerijai.

Dabartinės komisijos nariai pasidalijo darbu ir pažadėjo visą sumanymą užbaigti iki kitam komisijos posėdžiui.

Sibire reikalaujama darbininkų. Rusų valdžia, bijodama karo su chiniais, skuba Siberijos geležkelio antras vėžes tiesti. Tačiau, atstačius visus iki šiol samdomus chinus-darbininkus, pasiliko tas darbas be reikalingų rankų. Valdžia išsiuntinėjusi todėl į visas šalis agentus samdyti ir išdo lėšomis gabenti darbininkus Siberijon. Paskutinėmis dienomis pasamdytų darbininkų išvažiavo apie 300 iš Švenčionių ir Ignalino (Viln. gub.).

"L. Z."

Vilniaus ukio mašinų fabrikos Bendrovė "Vilija". Šiomis dienomis burelis lietuvų, tarp kurių yra rimtų pramonininkų inžinierių ir šiaip prekyboi išsilavinusių žmonių, susispietę į bendrovę ir patvirtinę pas notarą įstatus nupirko nuo Petro Vileišio fabriką ir padarė užpirkimo aktą. Toji bendrovė rūpinsis pristatyti mūsų kraštui visokių ūkio mašinų ir įrankių. Pilnaisiais bendrovės nariais įstojo: inž. Petras Vileišis, Smilgevičius, Pesys, J. Basanavičius ir A. Dubinskis. Paprastais-gi nariais pajininkais: V. Pa-

Iukaitis, A. Vosylius, inž. A. Šnapštys, d-ras J. Delininkaitis, d-ras J. Bagdanavičius, A. Stungurys, d-ras Pautienius, d-ras J. Jarašius, Budzeika, Kriaučiūnas. Beto da pasižadėjo bendrovėj dalyvauti; inž. Naruševičius, inž. Stanaitis, Lapinas, d-ras Pietariš, kun. Senkus, Smelstoriš, d-ras Narmuntas, Damijonaitis, adv. Jonas Vileišis, ir kiti. Norintiems įstoti Bendrovėn su pranešimais ir piningais kreiptis: Vilnius, Lydos g. No. 7. D-rui Jonui Basanavičiui.

Sumanymas geras ir verta, kad turintys piningų lietuviai prisidėtų ton bendrovėn. Juo bus daugiau narių; juo jie daugiau sudės piningų, tuo Bendrovė galės plačiau ir geriau savo darbą varyti. Mūsų gi kraštas tiek mašinų ir įvairių ūkio įrankių išperka, kad senai jau laikas buvo patiems lietuviams pasirūpinti ta pramonijos šaka užsiimti. Todėl — geros kloties naujai bendrovei!

Bartininkai, Vilkav. p. Balandžio 20 d. buvo sušaukti valsčiaus raštinėn Bartininkų sodžiaus gyventojai. Buvo tarta, ar galima šventomis dienomis pardavinėti svaiginamus gėrimus smuklėje (postojaly dvor), ar ne. Smuklėje, ištikrųjų, dabar pardavinėja lietuvis Vingilis, o jos savininkė M. Aleksandroviėnė. Visi gyventojai vienbalsiai nutarė, kad jie jokiu būdu nenori sulaukti pardavinėjimo su vyriausybės pavelijimu šventomis dienomis, visi ir pasirašė. Kai-kur buvo girdėti kalbos, kad visai tos smuklės nebūtų, bet to nutariman neįrašė. Visai niekais nuėjo visi savininkės prašymai, kad būtų leista liuosai pardavinėti.

Višakio Ruda, Mariamp. pav. Laikraščių ėmėjų praėjusiais metais, regis, buvo 115, o šiais — žymiai padidėjo. Žiburio skyrius ligi šio laiko nesmarkiai pliskėje; jaunimas stovi ištolo nuo jo.

Monopolis šventadieniais uždarytas, aludėms irgi ne puikiai klojasi. Su plaptomis gertuvėmis apsidirbo kun. Martišius.

Južintai, Zarasų pav. Čia neseniai atidengta valsčiaus raštinėje pašta.

Raguva, Ukm. ap. Balandžio 20 d. apleidė ši pasaulį a. a. Kazimieras Vitkevičius, Raguvos aptiekininkas. Nors dar jaunas buvo, teturįs vos tik 30 metų, tačiau širdies liga perskyrė jį su žmona ir trimis mažais vaikeliais. A. a. Kazimieras mokslus ėjo Palangoje, paskiau Maskvoje. Palikęs provizoriaus padėjėju sugrįžo Lietuvon. Varniuose turėjo nuomon paėmęs apie ką, paskiau pirko aptieką Raguvoje. Kaip aptiekininkas buvo žmonių mylimas; nepasigailėdavo nei vienam patarimų ir dar bėdiniesiems vaistus atiduodavo pusdykiai.

A. a. Kazimieras nebuvo vien tik aptiekoje užsidaręs, jis prisidėdavo prie visuomenės darbo. Priederėjo Vartotojų Draugijai, Draugijai sušelpimo karėvių nukentėjusiųjų Japonų karo laiku. Kad ir iš bajorų kilęs, buvo tikras lietuvis, mylėjo savo kalbą ir žmones. Raguvoje jo triusu buvo surengti šeši lietuvių vakarai. Nors dėl to turėjo daug nukentėti, vienok džiaugėsi, kad galėjo lietuviams patarnauti.

Pažįstamas.

Liepojus. Liepojaus-Romnų geležinkelio prekių stoties darbininkai-samdininkai pareikalavo pakelti jiems dienos mokestį 7 kapeikomis ir poilsio šventadieniais po piet. Neišpildžius tų jų reikalavimų, darbininkai sustreikavo. Stotyje nebedirba dabar niekas.

Dėi Stolypino. Vilniaus apygardos teismas nutarė konfiskuoti tą "Kurjero Wilensko" No., kur buvo padėtas straipsnis dėlei Stolypino atsistatydinimo, vardu "Zmierzch boga".

Žydai leidžia latvių laikraščius. Rygos latvių kapeikinis laikraštis "Rihtā Wehstnesis" leidžiamas žydo Blankenšteino; dabar tasai Blankenšteinas sumanęs leisti Rygoje naują dvisavaitinį latvių lakraštį "Atpuhta", (Poilsis). Matyt iš to, kad latvių laikraščiai jau duoda pelno vertelgoms.

"v."

Politiškos žinios.

Italija. Pereitą savaitę Romoje švesta didelė nacionalinė šventė-jubilėjus — sukaktuvių 50 metų nuo susivienijimo visų Italijos kraštų po viena valdžia. Prie tos progos atidengta Romoje pastebėtinios grožybės paminkslas karoliui Viktorui Emmanueliui, buvusiam Italijos suvienytojui. Buvo suplaukę į Romą ant tos šventės minios žmonių iš visos Italijos, tik nedalyvavo klerikalai, nes pastatymas šito paminklo yra dideliu akybruokštu Vatikanui, kadangi Vik. Emmanuelius sykį ant visados atėmė iš popiežiaus svietišką galybę.

Turkija. Albanijos provincija apsišaukė esanti neprigulminga nuo turkų valstija. Revoliuciją prieš Turkiją pakėlė galinga albaniečių giminė — mirditai. Sakoma, ji galinti pastatyti 10,000 savo karėvių, jeigu turkai užsimanytų jų šalį dar vėl po savim nulenkėti. Nauja Albanijos ilglaikinė valdžia įsikūrė mieste Oroshi. Tokiu būdu Turkijos kūne išlūžo pats stiprusis šonkaulis.

Meksika. Rods revoliucija iš vardo jau pasibaigė, bet tvarka anaipol dar neįvyko. Po visą šalį pasklido plėšikai, kurių dabartinė valdžia negali suvaldyti. Plėšikai platina terorą. Puebloje išmušė viename miestelyje 80 žmonių.

— Madero su iškilmingomis ovacijomis ir žmonių sveikinimais šįnedėl atvyko į Meksikos sostapilę — Mexiko City. Jisai iš Juarez keliavo didesnę dalį kelio per Ameriką. Liaudies sveikinimai savo revoliucijos vadovui prasidėjo jau nuo pat Amerikos rubežiaus Texuose.

Iš kitur.

Orlaivių lenktynės. Garsiosios aeroplanų lenktynės iš Paryžiaus į Italijos miestą Turin jau užsibaigė. Pirmieji nulėkė du francūzai: Garros ir Beaumont. Vokietis Frey sugadino savo mašiną ir turėjo sustoti mieste Piza. Ketvirtas arčiausias lenktyninkas

francūzas Vidart, subatoje išlėkė iš Pizo į Romą. Kiti gi toli atsiliko.

Vaisinga ruskė. Calgary, Kanadoje, 21 metų ruskė pagimdė ketvertą vaikučių. Pirmą sykį gimydama savo vyrą buvo apdovanojusi dvynučiais, antrą sykį — trinučiais. Taigi ketverto metų laiku suteikė gyvybę devynetui vaikų, kurie visi sveiki sau auga.

Suvogti turtai. Iš Mesinos, Italijoje, rašo, jog tenai surasta dideli turtai: bažnyčių papuošalai, brangūs indai ir kiti archeologiškos vertės daiktai, kurie buvę išvogti iš arcivyskupo paločiaus, laiku nelaimingojo drebėjimo žemės. Visa tai esą verta milijono dolerių. Dėlei šito suimta keletas vyskupo tarnų.

Karaliaus skola. Portugalijos valdžia tik dabar susekė, kad pabėgusio ex-karaliaus Manuelio tėvas, karalius Karolis (kuris buvo nužūdytas) nežinioms pasiskolinęs iš valstybės išdo apie 18,000,000 koronų ir niekas už jį skolos negrąžino. Valdžia dabar tą sumą ketina sukonfiskuoti iš Manuelio pasilikusių dvarų.

Mexikoje žemės drebėjimas. Pereitą savaitę Mexikoje įvyko nuogaštingas žemės drebėjimas. Pačioje sostapilė, Mexico City žuvo į 1000 žmonių ir padarė neišpasakytus nuostolius, kurie prie pilietišku suiručiu dar vieną nelaimę gyventojams pridėjo.

Išdavė anarchistų suokalbį. Berželio 3 d. Havanoje viena moteriškė išdavė policijai didelį anarchistų suokalbį. Norėta iškelti į padanges su dinamitu prezidento Gomez palocių, kada būtų svečiai susirinkę į prezidento dukters vestuves su pulkauninku Coello. Valdžios detektivai padarė kratas anarchistų buveinėse, rado keletą bombų ir areštavo daugelį žmonių.

Karunacijos. Londono mieste, gatvėse ir sodnuose intaisyta apie 750,000 sėdynių, kurias nurendavoja žiūrėtojams nuo \$15 iki \$75, už naudojimąsi laiku karaliaus Jurgio karūnacijų.

Iš Amerikos.

"Padaugino" piningų. Racine, Wis. tūlas lenkelis Kajetan Markiewicz, buvo per ilgus metus sutaukęs net \$1,100. Štai vieną dieną prikibo prie jo kiti du jo vientaučiai, kurie patarė Markiewicz'ui šiuos piningus padauginti: pirma esą suvilgyk, paskui sudėliok tarp baltų poperių, o mes perleisime per spaustuvelius. Tada turėsi atsispaudusių antratiek bumažky. Taip lenkelis ir padarė. Klastoriai paskiaus perleidę jo piningus per volelius, atidavė suraišiotus pakelius, liepė eit namo gult, pasidėt po pagalve ir nežiurėt į piningus iki rytmečio. Markiewicz išpildė viską iki vienai litarai, bet ant rytojaus rado pakeliuose tik suslėgtus niekam vertus poperėlius. Pasiskundė policijai, bet žulikų dingo ir pėdos.

Suėmė padegikų šaiką. Chicagoje į policijos rankas pakliuvo čielas padegikų klubas. Jie padeginė-

davo namus, su tikslu neteisingai išgauti ugniapininius. Padegikų tarpe yra du atsižymėję lenkai Wronski ir Korszak, kurie suimti greitai prisipažino ir viską išdavė.

Socialistų dienraštis vargsta. Chicagos "Daily Socialis" buvo paliovēs ējēs. Sakoma buvo, jeigu piningų geri žmonės nesudės, tai kasžin begu šis dienraštis pasirodys išnaujo. Uždengus leidimą pasiliko neišmokėtų skolų apie \$11,000. Bet po poros dienų laikraštis dar vėl pradėjo eiti.

Honoravi kaliniai. Appleton, Wis. tūlo Smitho akmenų laužykloje iškilo gaisras. Negalėdamas susigriebti gesintojų, savininkas kreipėsi į artimą kalėjimą. Kaliniai išsiprašė sargybą, kad leistų gesinti ugnį ir davė garbės žodį, kad neivienas nepabėgsias. Ir ištikro, po gaisrui visi kaliniai sugrįžo į kalėjimą, sakydami: "Mēs irgi turim honorą".

Pasimirė Carrie Nation. Leavenworth, Kansas, Evergreen sanatorijoje pasimirė visoj Amerikoje žinoma moteriškė Carrie Nation, dabar jau 66 metų senukė. Nevieną miestą ji buvo po kelis sykius aplankiusi ir sukapojusi su savo kirveliu saliūnų barus. Turėjo neišpasakytą ant girtuoklių neapykantą, kurią ingijo pasimirus iš gėrimo savo pirmajam vyrui Dr. Lloyd. Ji savo agitacija susirinkusi turto į \$150,000.

Grįžta nuo rubežių kareiviai. Prez. Taftas paliepė atleisti nuo Mexikos rubežių kareivius, kurie pacirodo dabar nebereikalingi. Rodo Mexikoje dar neužsibaigę suirutės, vienok jos Amerikai nėra pavojingos. 6000 kareivių jau rengiasi apleisti Galvestoną, Tex. ir San Diego, Cal.

Lietuviai Amerikoje.

Wilmerding, Pa.

Užpereitą utarninko vakarą vietiniai lietuviai turėjo savo iškilmingą vakarėlį ir prakalbas, į kurias apsilankė gerb. Dr. Šliupas. Čia perduosime aprašymą iš vietinio anglų dienraščio "News-Tribune".

Prakalbas ir vakarėlį parengė "Lietuvos Sūnų Dr-stė", kuri dabar turi 164 sąnarius. Ji pastatė savo salę su kningynu ir visomis įmonėmis apšvietos ir susirinkimų reikalams. Atidarant šitą namą ir buvo užkviestas Dr. Šliupas. Jisai papasakojo savo vientaučiams apie visas geras progas, kokias jie turi šioje šaly. Panedėlio vakare Central Hotely buvo iškelta daili vakarienė, prie kurios apart Šliupo, buvo 45 svečiai, tarp tų miesto burgesas Horrock, policmeisteris Davenport, "Air Brake, Welfare" klubo sekretorius Bohner ir Dr. Shoemaker. Dr. Šliupas atsiliepė ant keleto toastų ir visuomet prikvietė savo vientaučius šviestis amerikony būdu. Jis atkreipė atidžią, jog tėvynėje Lietuvoje po Rusijos despotiška valdžia apie 60% žmonių yra nemokančių rašto, tuotarpu kaip Amerikoje vos 25%. Jo didžiausiu troškimu yra, kad apšvietimas dar labiau pasididintų. Vakarelis iš visų atžvilgių nusisekė.

Utarninke ši lietuvie draugystų dalyvavo Paminėjimų Dienos parodose, Dr. Šliupas kalbėjo ant kapinių, paaiškindamas, ką reiškia paminėjimai kritusių kovoje už šio krašto gerovę ir nurodė savo vienuoliams amerikonus, kaip patriotizmo pavyzdį.

Po pietų jis kalbėjo draugystės namuose ant State str., kur taipgi pabrėžė apšvietos svarbumą, kaip įrankį pakėlimui savo gerbuvio ir pastatymui savęs šioje šaly ant augštesnio laipsnio. Jis taipgi atkreipė atidžią, kad neveizint į žemą lietuvių apšvietimą iš tėvynės, tie kurie čionai atkeliavo, kaip tik kiek prasilavią, tuojaus tveria savo draugijas. Dabar Amerikoje yra apie 500 draugijų, kurios rūpinasi savo vienuoliams susiželpimu ir dailės reikalais. Pavyzdžiui privedė "Aušros" draugiją, taipgi besiorganizuojančią moksleiviją, kuri Valparaiso universitete turi 122 studentu lietuvių.—

Minėta Dr-stė Wilmerdinge, savo naujai pastatytame name turi knygyną ir salę, kur galės lošti teatrų ir šiaip visokius rengti susirinkimus.

B. Kondrotavičius.

Vietinės žinios.

— **Grįžtantys iš S.L.A. seimo** delegatai ir šiaip svečiai aplankė "Tėvynės" redakciją: p. Damijonaitis, p. Povilaika, Pūkas, Beržinskas, Ručas ir daugelis kitų. Kaip-kuriems seimas visai nepatinka. Sako, jog šis seimas suteikia visiems rimtiesiems S. L. A. veikėjams nesmagiausį įspūdį.

— **Audros.** Pereitos subatos naktį perėjo New Yorko apylinkę didelės audros, kurias atnešė užėję perkūnijos. Tris žmonės šiose apylinkėse audrosė žuvo: vieną Jersey City griaustinis užtrenkė, o du prigėrė Gravesand įlankoje sujudintame vandeny. Keletą namų perkūnija įvairiose vietose uždegė. Per visą pusiaunaktį po miestą viešpatavo suirutė ir išgąstis. Parkuose žmonės net ant kelių suklaupę meldėsi.

Savaitės apžvalga.

Iš T.M.D. seimo. Baltimore, Md. atsibuvusiam IV-ame Tėv. Myl. Dr-ės seime nutarta keletas svarbesnių reikalų. Nutarimų tuom tarpu smulkiai neminėsime. Pažymėsime tik, kad į centro valdybą išrinkta šie: prezidentu V. Daukšis, sekretorium J. Žemantauskas, išdininku pasiliko tas pats—A. J. Povilaika. Organu būti "Lietuva" atsisakė. Tuom tarpu kito organo T.M.D. dar neturi,—jį parūpįs vėliau centro valdyba.

Encyklopedija. "Liet. Žinios" praneša, jog p. A. Olševskio leidžiamos encyklopedijos jau pasirodęs pavyzdinis arkušas.

Scenos laikraštis. Greitu laiku Vilniuje pradės eiti naujas ir savotiškas laikraštis, vardu "Teatras". Jį leisiąs mėnesiniais žurnalo leidimais p. Strazdas. Spausdinama jame būsią scenos veikalai.

"Širšės" paliovė eję. Škotijoje ejęs satyros laikraštukas "Širšės" jau daugiau nebepasirodysiąs. Taip pasako "Rankpelnis".

Laiškas į Redakciją.

G. T.

Balandžio 16 | 29 d. 1911 m. Vilniuje susitvėrė Bendrovė "Vilija" ūkiškoms mašinoms dirbti ir jomis, kaip ir kitais ūkiui reikalingais daiktais, vaisbą (pirklystę) varyti. Todėlei Bendrovė kuoplačiausiai verisis: 1) savo išdirbimo ir geriausių užsienio fabriku ūkiškoms ir kitoms mašinoms bei padargais; 2) įvairiomis dirbtinėmis trąšomis ir 3) parinktomis daržovių, šakniavaisių ir javų bei žolių sėklomis. Beto dar manoma užsiimti dirbimu mašinų ir įrankių tinkamų malūnams, aliejinyčioms, plytinyčioms ir kitoms ūkio pramonijos įstaigoms. Bendrovės dirbtuvėj taipogi bus priimamos visokios ūkiškos mašinos taisyti.

Reikia atminti, jog Lietuva yra perdėm žemdirbystės šalis ir ekonomiška jos gyventojų gerovė nepakils, kolei mūsų ūkis bus vedamas senovišku-primitivišku būdu ir kolei nebus taikomi pastarieji mokslo ištirimai ir naujesieji įrankiai, juo labiau šiandien, kuomet žemės kaina kyla vis augštytyn, o skaitlius darbininkų, dėlei emigracijos, eina vis mažyn.

Norėdami patarnauti savo krašto žmonėms, Bendrovė "Vilija" laikys agronomą ir kitų ūkio šakų žinovus, kurie galėtų suteikti reikalaujantiems patarimus. Žodžiu sakant—Bendrovė stengsis netiktai ap rūpinti žemdirbius, vartotojų draugijas, ūkiškas bendroves ir ratelius reikalingomis mašinomis, įrankiais ir k., bet ir suteikti jiems visokia žinias bei patarimus iš žemdirbystės praktikos.

Kaip toksai sumanymas šiandien yra mums reikalingas ir kiek jisai galės prisidėti medžiagiškosios mūsų krašto gerovės pakėlime, aiškiai kiekvienam yra suprantama.

Bendrovė tiki, jog, veikdama taip svarbų visuomenišką darbą, duos drauge ir nemenką pelną visiems tiems, kurie prie jos bus prisidėję savo ištekliumi. Panaši mūsų šaliai "Ekonomiškoji Latvių Ūkininkų Bendrovė" Rygoje, turėdama 200,000 kapitalo pernai metais, padariusi yra du milijonu rub. apyvartos ir davusi savo nariams didelį gryną pelną. Apie Vokietijos, Anglijos, Švedijos, Danijos ir kitų šalių tos rūšies bendroves, kurios daro apyvartos milijonus, nereikia nei minėti. Pas mus gi vien apskurų perkupčiai atėjūnai pardavinėja nevisuomet tinkamas mūsų kraštui mašinas bei kitus padargus ir didelius piningus svetur gabenasi. Nereikia užmiršti ir to, jog Bendrovė "Vilija", duodama pelną saviems sėnariams, suteiks uždarbį nemažam skaitliui mūsų žmonių.

Kadangi tarp lietuvių mažai tėra stambesnių kapitalistų, tai mes sumanėme, kiek galint, laikytis kooperacijos pamatų, t. y. vesti dalyką sudėtais piningais, kaip tai daroma ypač Danijoje, Šve-

dijoje ir kitose šalyse, kur sutrauktas kapitalais yra valiojami milžiniški interesai. Juo didesnį kapitalą surinksime, juo plačiau bus galima veikti, juo lengviau galėsime praplatinti mūsų išdirbinius, kaip savo kraštė, taip ir kitur.

Bendrovės "Vilijos" pelnas bus dalinamas sulyg įnašų: juo narys įmokės didesnę sumą, juo daugiau turės pelno.

Bendrovės sumanytojai jau 31 gruodžio 1910 m. buvo padarę su inžinierium Petru Vileišiu sutarti, užpirkdami steigiamosios Bendrovės reikalams jo fabriką. Tasai fabrikas stovi arti geležkelio stoties Vilniuje, užima 1534 ketv. sieksnius (apie 1¼ margo = ⅜ dešimt.) akmenais išgrįstos žemės, su tam tikromis triobomis, visomis mašinomis, įrankiais ir dar galezies už 5700 r. su viršum. Beto fabrikas turi savo kieme geležinkelį sunkiems daiktams vežioti. Visas tas turtas suderėta už 71,642 r. 18 kap.

Padarę tokią pradžią, sumanytojai pakvietė burelių daugiaus pasiturinčių tautiečių dalyvauti Bendrovės steigime.

Pagaliaus visiems susitarus, įvyko balandžio 16 | 29 d. š. m. Vilniuje susivažiavimas visų įsteigėjų, kurie padarė pas notarą Bendrovės "Vilijos" įstatus ir drauge jai perleido užpirtą nuo p. Vileišio fabriką.

Sulig šiol įstojo Bendroven kaipo pilnieji nariai ir įmokėjo savo įnešimus pilnai arba dalimis: 1) inžinierius Petras Vileišis; 2) D-ras Jonas Basanavičius; 3) agronomas Jonas Smilgevičius; 4) profes. Andrius Dubinskas ir 5) Jurgis Pessys.

Kaipio Bendrovės įsitikėjimo nariai taipogi pilnai, arba dalimis, įmokėjo savo pajus: Vin. Palukaitis, A. Stungurys, D ras J. Dielininkaitis, A. Vosilius, A. Andrušis, D ras K. Pautienius, D-ras J. Jarašius, D-ras J. Bagdanavičius, inžin. K. Šnapštys, J. Budzeika, J. Kriaučiunas ir kun. Jarulaitis, buv. I Dumoj lietuvių atstovas.

Beto dar yra prisizadėję Bendrovėn pilnais nariais įstoti: inž. Pr. Stanaitis ir inž. T. Naruševičius, o pajininkais: inž. Dirvianskis, dvar. K. Lapinas, pramon. Šlapavičius, D-ras K. Pietarys, Kuningas D-ras Senkus, D ras Narmontas, mok. J. Damijonaitis, mok. A. Smelsterys, A. Matulevičius, D-ras A. Damaševičius, adv. J. Vileišis, fotogr. A. Jarušaitis, inž. A. Maciejauskas, pirkl. J. Lozoraitis, D-ras J. Stonkus ir k.

Pasitikėdami, kad ir Gerb. Tamistos, kaipo prakilnesni Lietuvos piliečiai, kurie suprantate visą šio sumanymo svarbumą ir naudingumą mūsų kraštui, teiksities prisidėti prie šio milžiniškojo darbo ir mūsų Bendrovėn įstoti. Pajai gali būti nuo 500 r. pradedant; pilnųjų gi Bendrovės narių įnešimai yra ne mažiau 5000 rublių. Piningus galima Bendrovėn "Vilija" mokėti ir dalimis.

Tamstoms prizadant įstoti ir panorėjus smulkesnių žinių, neilgai trukus, bus jos suteiktos.

Užrašius ant laiškeliu pasižadėjimą arba pinin-

gus prašome, tuo tarpu, siųsti D-rui J. Basanavičiui Vilniuje, Lydos gatvė (Lidski) No. 7, o su užklausi- mais kreiptis į Bendrovės "Vilijos" fabriko kontorą Vilniuje, Poltavos gatvė (Poltavskaja) No. 55.

Su tikra pagarba

Bendrovės "Vilijos" vardu:

P. Vileišis,

J. Basanavičius,

J. Smilgevičius,

J. Pessys,

A. Dubinskas.

Kur dingo vienybė?

(*Aukauju draugui V. J.*)

Kur dingo vienybė

Klausiu jus, broliai?

Kad viens kitą skriaudžiat,

Kaip baisūs tranai...

Kur jūsų šaukimas:

"Išvieno, draugai,

"Rankas susinėrę

"Męs stosim bendrai;

"Kad ūkus tamsybės

"Išsklaidyt greičiaus,

"Kad šviesi saulutė

"Užžibėt aiškiaus!..."

Taip šaukia, vilioja

Mūs' bendri draugai,

O skraiste vienybės

Paslėpti ragai...

Bet, tikrai, jūs esat

Žemi veidmainiai!..

Tai vardas jums, broliai

Teisingas tikrai,

Nes žodį grožybės

Jūs minit juokais:—

"Kam mumis vienybė,—

"Juk męs—ne vaikai!..

"Te rišas vienybėn

"Tik maži vaikai;

"Męs spjaukim ant jųjų,

"Nes męs—milžinai!..."

Ir taip jūs viliojat

Save ir kitus,

Ir liūdnei klajojat

Po tamsius tyrus...

J. Jančaitis.

Už valandos.

Pagal anglišką.

Už valandos, bus diena palaimos,

Ašaras vargų nudžiovys,

Kiekvieno krutis liuosai jau kvėpuos,—

Priespaudų sunkių neb'matys.

Dar valanda, ateis diena linksma,
Liudnumą veido nublaivys,
Vietą skausmų užims rami šypsa,—
Kankynes, sopes išnaikys.

Trumpam laike, bus diena pasekmės,
Lygybė, meilė visur bus,
Kiekviens atsieks, ką tik norės,
Pagieža, kerštas tada žūs.

Valanda prieis, garbės diena ateis,
Tada papuošti išdidžiai
Ženkla is garbės, visi žibės,
Sveikinsis meiliai, nuoširdžiai.

Dar valanda, išaus skaisti diena,
Pūgos ir viesulos pranyks,
Saulutės šviesa, šildys visada,
Saldus ramums širdį gairys.

Bet nežinia, tikrai kada
Dienuzė mieloji užstos,
Gal tolima... Ji dar slaptai
Lauk visi išsiilgę jos.

Pudymo Žolė.

Iš šalies žiurint.

P. Balčiūnas iš Shenandoh, Pa. išrinktas XXVI seimo prezidentu, pasižadėjo seimą vesti taip, "kaip žmonės nori". Vienok, ant nelaimės, jau antradien jam reikėjo persitikrint, jog "žmonės nori" ne taip, kaip jis nori ir veda... O gal Shenandoah kitaip "žmonės nori", negu kur kitur? Kur jau višiams intiksi...

* * *

Po didės audros visada giedra. Reik tikėtis, jog ir po audringo seimo bent keletą savaičių turėsime ramumo... Bent pakol delegatai nedagaus atgal kvapo...

* * *

Andai "Tėvynė" buvo išsireiškusi išmintingą nuomonę, kad mūsų sugedusią laikraštiją reik pradėti taisyti ne nuo šaukimo susivaziavimų, bet nuo taisyčių pačių redaktorių. Pasakyta — padaryta. "Tėvynė" pirma dave pavyzdį, pamainius savo redaktorių.

* * *

Baltrus ir Jurgis išaiškino "Lietuvoj", kas yra "atzagareiviškumas, Zagareiviškumas" ir "Kova". Tai štukė! Tam nereik nei Valparaiso lankyti. Bet kas išaiškina, ką reiškia "mėšlynas" ir "Keleivis"?

* * *

Reik tikėtis, jog chroniškas "Draugo" deficitas šiais metais pasitaisys. Seimas organui geresnes gyduoles paskyręs...

A. B. C. Kaunas.

Šposeliai.

Neteko giminių: — Ką beveikia tavo giminės?
— Giminės? Aš jų nebeturiu....
— Kaip tai, ar išmirė?
— Jie praturto.

Iš statistikos. Vienas anglas išskaitliavo, kad per visą dieną vyriškis kalba apie tris valandas, ištardamas po 100 žodžių ant minutės (mažiau ant 20 už mūsų "garsius kalbėtojus"); iš tų žodžių pasidaro ant valandos 29 spauzdinti puslapiai. Tas reiškia, kad vidutinis vyras per savaitę iškalba 600 puslapių, arba 52 storu tomu per metus.

Kaži-kas tą anglą užklausė, ar šitas išskaitliavimas tinka ir prie moterų.

— O, taip! — atsakė statistas. — Tik reikės taisyti skaitlius, žinoma, ant dešimties padauginti.

Dėkingas klientas: — Ačiu, ponas advokatai už dailų apginimą. Kad ne Tamsta, tikrai būtų mane inkišę ant kelių mėnesių cypėn. — Bet kuo aš Tamstai užmokėsiu!... Meldžiu nors imti šitą auksinį laikrodėlį...

— Laikrodėlį! O kur tu gavai auksinį laikrodėlį?

— Tai čia tas-pats, ką Tamsta mane prieš teismą gynei, kad nepavogiau.

Nauji raštai.

Išėjo: "Draugija" N 52. Priedas "Ateitis" N 3. "Marijavitai" N 8 už lapkritį 1910 ir N 9 už gegužį 1911 m. (Pradėta spauzdinti akyva marijavitų atsiradimo istorija: prasidėjo nuo 1893, kada maldininkė Marija-Pranciška, priėmusi komuniją neteko pajautimų, stojosi prieš Dievo šviesą, kurioje buvo jai pasakyta apie svieto sugedimą, apie dvasiškijos papročių atsipalaidavimą, etc....)

MOKSLO TRUPINIAI.

PASAULEŽVALGOS PAVEIKSLAS.

Pagal *K. E. v. Ber.*

(Zr. "T." No. 20).
(Tąsa).

ko miera — protarpis perdavimo jausmiško įspūdžio, kaip vienutė matavimo—randasi gyvenime pas visus žmones. Labai dažnai pačiame užvadinyje tos mažiausios vienutės matosi jos paėjimas. Ganėtinai aiškiai tas pasirodo vokiškame žodyje "Augenblick" (nuo Auge—akis ir Blick—mirksnis), kuriuo paženklinama laikas, reikalingas tam, idant mes galėtume mesti žvilgį. Lietuviškoj kalboj irgi randasi žodis, labai panašus į augščiaus minėtą vokišką — tai "akymirka". Tas žodis reiškia tokį laiko protarpį, bėgyje kurio galima akį užmerkti.

Fizikai ir fizijologai bandė išmatuoti tą laiką, ku-

ris mums reikalingas, kad gauti įspudį arba atlikti kokį-nors staigų pasijudinimą. Gyvesni įspudžiai yra greičiaus jaučiami ir ilgiaus pasilieka atmintyje. Jeigu arti pro mus prašvilps šautuvo arba kanuolės kulka, nes jos nepamatysime; ji taip trumpą laiką testi vienoje kokioje-nors vietoj, kad nesuerzina mūsų dirgsnių ir tokiu būdu neiššaukia pajautimo. Bet jeigu ta pati kulka esti įkaitusi ir lekia tamsoje, tai ji pasirodys mums besišviečiančia juosta. Įspudis, padarytas kulkos viename taške klėtkuotosios plėvės nepaspėjo pranykti, kaip kulka nulėkė toliaus, suerzindama tuomi kitą vietą (tašką) plėvės. Taip-pat, jeigu mes aplink suksime šmotelį įkaitintos anglies, tai pastaroji pasirodys ugniniu žiedu, arba ratu. Vienok, jeigu tuo pačiu greitumu suksime užgesusią anglį, tai jos ir neužtėmsime. Šiame atsitikime įspudžiai nuo daiktų, pagrečiu uždengamų (?), sukant anglies šmotelį, pasilieka mums nepertrauktais. Pasilikant labai trumpą laiką vienoje kokioj-nors vietoje, anglies šmotelis nespėja sujudinti sąmoniško jausmo, o įspudžiai nuo pirmiaus gautų daiktų nespėjo dingti pirmiaus, negu ta anglis permainingė savo vietą. Pamažius sukant, anglis darosi matoma. Ir taip, mes matome, kad nėra vienos abelnos laiko matavimo vienutės, tinkamos visiems pajautimams, nes didesni įspudžiai staiga persiduoda ir ilgiaus pasilieka atmintyje. Vidutiniškai, vienok, mes galime priimti tą mierą nuo šeštos iki dešimtos dalies sekundos. Kadangi mūsų dvasiškas gyvenimas randasi sąmonėje atskirų persistatymų atmainų, bei nuovokoje, tai iš čia seka, kad viena sekunda lyginasi šešiams, geriausia- me atsitikime, dešimčiai gyvenimiškų momentų.

Nesigilinant į šį gana sunkų klausimą, mes norime, svarbiausia, duoti paviršutinį perstatymą to, kad greitumas bėgio mūsų įspudžių, su sekančiomis jų reakcijomis, apsireiškia, kaip tikra ir gamtiška miera mūsų gyvenimo. Pas žmogų, kuris greičiaus gali susijudinti arba nusiraminti, permaina pajautimų ir judėjimų staigiau atsilieka, negu pas palengvesnį ir pastovesnį žmogų (flegmatiką). Pirmojo ir pulsas muša greičiau. Abelnai, kaip rodosi, pulso greitumas randasi tam tikrame sątykyje bei atsinešime į greitumą mūsų pajautimų ir judėjimų bėgio. Kraliko pulsas du sykiu greičiau muša, negu žmogaus, o pastarojo greičiau, negu veršio. Neabejotina, kad ir staigumas persikeitimo jautimų ir judėjimų pas tuos gyvūnus randasi tame pačiame sąryšyje. Tokiu būdu, kralikas bėgyje vieno ir to paties laiko pergyvena daug daugiau, negu veršis. Tokis padėjimas randasi tame, kad vidurinis gyvenimas žmogaus arba kitokio gyvūlio gali tekėti greičiau arba pamažiau bėgyje vieno ir to paties laiko, ir kad tas vidurinis gyvenimas tarnauja mums masštabu, arba miera išmatavimui laiko, tyrinėjant gamtą.

Mums rodosi, pav., kad gyvūnas, kuris randasi mūsų akyse, pasilieka savo išmatavime ir formoje lyg nepersikeičiančiu, vienok tas yra tik ačiu mažam didumui mūsų pamatinės mieron: mes galime laike vie-

nos minutes jį (gyvuną) matyti kelis šimtus sykių, nepatėmijant jame jokių permainų. Ištikrųjų gi, tas gyvūnas pergyveno nekuriuos persikeitimus. Jo kraujas tekėjo, kuris vartojo degį ir išdavė angliarugštį; neteko nekurių medegų pavidale išgaravimo; viduje jo (gyvūno) organizmo atsitiko daugybė kitokių mažų permainų: išsidirbo naujos sudėtinės medegos, išsidėstė senosios, — žodžiu sakant, jis protarpyje vienos minutes judėjo pagal liniją išsivystymo nuo užsimez-gimo linkui mirties. Ir jeigu tik vienam patyrimui to gyvūlio mums reikalautusi čia diena, mes neabejotinai patėmytume persikeitimus ir jo išlaukiniame pavidale, kada tas gyvūlys tebėra procese vystymosi.

Dabar daleiskim, kad žmogaus gyvenimas teka daug greičiaus, negu ištikrųjų yra, ir mes tuojaus patėmysime, kad visi gamtos apsireiškimai jam rodysis suvisai kitaip, ir to tik dėlei, kad skirtumas tarpe gamtos, kaip mes ją matome dabar, ir kaip ją pamatysime paskui, pasidarytu ganėtinai apčiuopiamas, mes daleisime didelį skirtumą ilgume gyvenimo. Dabar žmogus yra skaitomas labai senu 80 metų amžiaus, arba 29,200 dienų ir tiek-pat naktų. Daleiskime, kad jo gyvenimas susitrupeina 1,000 kartų: tokiu būdu, pragyvenęs 29 dienas žmogus jau viena koja stovi grave. Vienok jo vidurinis gyvenimas nieko nepametė iš savo turtų, jei jo pulsas muša 1,000 kartų greičiau, negu dabar. Ir, panašiai mums, jis turi spėką protarpyje vieno pulso mušimo pagauti nuo 6 iki 10 jausmiškų įspudžių. Tokis žmogus daug matytu to, ko mes suvisai negalime matyti. Taip, pav., šautuvo kulka, zvimbianti pro jo šalį, butu matoma jo akims, tuo tarpu kaip mes jos nematome vien tik dėlto, kad ji (kulka) per daug smarkiai lekia, ir mes negalime jos užtėmyti kokioj nors vienoj vietoje. Tokio žmogaus akyse visa gamta perkeistu savo paviršutinę išvaizdą, o tuo tarpu jos objektyviškai apsireiškimai pasiliktu tie patys. "Štai ten ant dangaus milžiniškas šviesos kamuolys, — taip jis pasakytu pabaigoje savo dienų, — jis (šviesos kamuolys) užteka ir leidžiasi, paskui dingsta ant ilgo laiko, vienok paskui vėl pasirodo, išleidamas šviesą ir šilumą: aš jį matau jau dvidešimt devintą kartą. Ant dangaus dar buvo vienas šviesos kunas; jis pasirodė dar man būnant mažu kudikiu, ir išsykio turėjo formą labai siauro pjautuvo; bet kuo toliaus, tuo jis darėsi platesniu ir tuo ilgiau pasilikdavo ant dangaus; ant galo, jis tapo suvisai apvalus ir švietė per kiaurą naktį, — tiesa, pastarasis silpniau švietė, negu dienos švietyla, vienok užtektinai šviesos buvo, kad matyti kelią. Bet ta naktinė švietyla vėl pradėjo mažintis ir mažintis, vis vėliaus ir vėliaus pasirodydavo iš po horizonto (regračio), pakol, ant galo, suvisai nepranyko. Aišku, ji jau niekuomet nebepasirodys, ir naktis ant visados pasiliks tamsios." Ir ištikrųjų, argi panašūs sąprotavimai nebutu reališkai mąstančiai esybei, kuri tik tegali tēmyti ir mąstyti protarpyje vieno mėnesio laiko ir kuri pasirodė ant svieta lāike jauno mėnulio? Apie mainymąsi meto sezonų panaši žmogiška esybė negalētu tu-

rėti jokio supratimo iš savo patyrimų. Jeigu toks žmogus turėtų spėką naudotis savo pirmtakų-protėvių patyrimais, panašiai, kaip mes naudojames išradimais ir visais mūsų prosenelių užrašais ir jų dvasiškais palikimais, tada jis su nusistebėjimu išgirstu arba perskaitytu, kad buvusiuose laikuose visa žemė buvo apdengta balta medega-sniegu, — vanduo užšalo, medžiai nustojo savo lapų ir prie to buvo labai šilta; vienok vėliaus vėl paliko šilta, vanduo vėl pradėjo bėgti, o žemė pasipuošė žole ir medžiai apsivilko lapais. Labai galima, kad toks žmogus skeptiškai atsineštu prie panašių padavimų, kaip mes prie pasakojimų apie tą, kad, sprendžiant pagal likusias pėdsakas, kelioliką tukstantmečių atgal čielos šalys vidutiniškos temperatūros juostose buvo apdengtos stora pluta ledo ir, žinoma, ten viešpatavo čielas ledinis perijodas, tada, kaip, atbulai, Grenlandijoje buvo šalta, nes jos anglių sluogsniuose randasi liekanos grynai tropiškų augmenų.

Daleidžiant, kad žmogaus gyvenimas tęsiasi ne ilgiau 29 dienų, mes suvisai neperžengiame daleisto rubežiaus, nes randasi nemaža organizmų, — ypatin-gai tarpe grybų ir infuzorijų, kurių individo gyvenimo ilgumas nesiekia ir to protarpio. Ir jeigu, paėmus į atidą vabalus, mes skaitysim pradžia jų tikro gyvenimo tik momentą jų galutinio persikeitimo į išsivysčiusį vabalą, o pirmtakaujančias formas vysty-mosi, kaipo laiką augimo arba brendimo, tai pamaty-sime, kad gyvenimas daugelic vabalų kur kas trumpesnis 29 dienų.

Dabar persistatykime, kad žmogaus gyvenimas tapo trumpesnis dar 1,000 sykių, negu 29 dienos. Tada visas gyvenimas tęstusi tik 40-42 minutes. Ir jeigu priegtam, visa gamta paliko nepersikeitusi, tai ji vėl pasirodys kitoniška. Laike 40-42 minutų savo amžiaus, žmogus negalėtų patėmyti, kad žolė ir kvietkos auga: jos turėtų jam rodytis suvisai nesimainomomis. Taipogi jis negalėtų gauti jokios nuovokos apie atsikartojančias dienas ir naktis. Ir jeigu tarpe panašių žmonių atsirastu filosofas, daleiskim, gimęs birželio mėnesy šestoje valandoje vakaro, tai jis, rengdamasi mirti, galėtų atsikreipti į savo ainius panašia kalba:

“Kada aš gimiau,—žėrinti švietyla, nuo kurios, kaip rodosi, paeina visa šiluma, stovėjo augščiau ant dangaus, negu dabar. Nuo to laiko ji žymiai paslinko į vakarus, ir sykiu leidžiasi žemyn; oras irgi tapo šaltesnis. Galima spręsti, kad greitai, — praleidus vieną-dvi gentkartį, — ji pranyks suvisai, ir sykiu su tuo turės užviešpatauti žiaurus šaltis. Reikia manyti, kad tai bus svieta pabaiga arba nors pabaiga žmo-

Tas žmogus, kurio visas amžis tęsiasi tik 40-42 minutes,—ką galėtų sužinoti apie persikeitimus organiško svieta? Nuo jo turėtų praslinkti neužtėmytais netik mainymasis meto sezonų: jam butu nematomas ir bėgis besivystymo atskirų organizmų. Gėlės, žolės, medžiai butu jam nesimainomomis esybėmis, jeigu tik jis nenorėtų praleisti pusę savo amžiaus (20-21 minutą), tēmijant gėlę, sprogstančią pupelę. Tas ir

mums pasirodytu nuobodžiu dalyku, o esybei, apdovanotai tokiu greitumu jautimo, jog 20 minutų jai reiškia tiek pat, kiek mums 40 metų, butu labai nemalonu. Jis dar-gi nematytu gyvūnų judėjimus ir atskirus kūno narius: tokie judėjimai rodytusi perdaug palengvais, idant tokio žmogaus regėjimas, akimirksniai pajaučiantis, galētu juos betarpiškai jausti. Tiesa, jis galētu apie augščiau minėtus judėjimus žinoti, panašiai tam, kaip kad mes tiesioginiai nematome žvaigždžių judėjimo erdvėje, o tiktai žinome, kad, praleidus tulą laiką, ta arba kita žvaigždė atsitolino nuo horizonto arba prisiartinio prie jo, — ir darome, tokiu būdu, išvedimą tiesioginio judėjimo, paeinančio ne nuo pačių dangiškų kūnų judėjimo, bet nuo judančio sykiu su mumis horizonto. Visas organiškasis pasaulis rodytusi tokiam žmogui negyvu, jeigu tik koks gyvūnas arti jo išduotu balsą, ir tai, tikima, tas balsas jam atrodytu amžinai skambančiu. Toksai persitikrinimas butu naturališkasis tokiam žmogui, kuris galētu

[Toliaus bus].

S. Biežis.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

Plymouth, Pa. 6 kp. susirinkimas bus 18 birželio, 1:30 val. po pietų, svetainėje A. Stravinsko. Širdingai užprašo visus narius atsilankyti, nes bus pranešama apie 26 seimo nutarimus.

Sekr. M. Žaleckas.

Glen Lyon, Pa. 21 kp. laikys savo susirinkimą 18 d. birželio, 2 val. po pietų, J. Anskio salėj. Tad malonėsite visi draugai ir draugės pribūti į šį susirinkimą.

Sekr. M. Levulis.

Baltimore, Md. 64 kp. S.L.A. laikys susirinkimą 18 d. birželio (June), 7:30 vakare, Centro salėj 506—510 W. Barre st. Bus išduotas raportas 26 Seimo. Teiksites visi pribūti.

Sekr. W. Chepaitis.

Beloit, Wis. 175 kp. S.L.A. laikys susirinkimą 25 birželio, 2 val. po pietų, pas P. Vaičiulaitį. Malonėkite visi nariai susirinkti ir naujų atsivesti.

Sekr. P. Vaičiulaitis.

Pajieškojimai.

Pajieškau darbo.

Po išbuvimui šešių metų sekretoriumi Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, apleisdamas tą tarnystą, pajieškau atsakančio darbo. Esu apsipažinęs su darbu prie siuntimo pinigų, laivakorčių, rašymo “doviernasčių” ir tt. Gerbiamieji vertelgos, agentai ir bankieriai, reikalaujanti ištikimo darbininko, malonės atsišaukti.

Jonas Žemantauskas,

307 W. 30th st.,

New York, N. Y.

Pajieškau savo draugo Vinco Rinkevičiaus, apie 18 metų kaip Amerikoje. Gyveno Plymouth, Pa. Iš Lietuvos: Suvalkų gub., Virbalio parapijos, Matlaukių kaimo. Iš žinančių apie jį, ar jis pats malonės pranešti šiuo antrašu:

“Tėvynė”.

307 W. 30-th st.,

New York, N. Y. (92)

MĖNESINIS ŽURNALAS

“Aidas”

Išėidinėja nuo Kovo (March) mėnesio

Kaina metams Amerikoj \$1.00 Užrubežiuose metams \$1.25
Pusei metų „ 60c. Pāvienis numeris 10c.
Pirmą numerį siunčiame dykai. Reikalaujame agentų.

“AIDAS”, 46 Harrison Av., WATERBURY, CONN.